

מְקוֹר הַמַּאמֵר בַּזֶּהר פֶּרֶשֶׁת תְּצוּהוּ דָף קֶפֶב ע"א-ב
גִּדּוּל פָּגֶם מִדַּת הַכַּעַס

אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר, רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (ישעיה ב)
חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ כִּי
בַמָּה נִחְשָׁב הוּא. הֵאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ. אֲבָל מָאִי
חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם, וְכִי אֲזַהֵר לִיָּה לְבַר נֶשׁ
לְאַתְמָנַע מִשָּׂאָר בְּנֵי נֶשָׂא. אוֹף אֵינּוֹן נִמִּי לְגִבְיָה,
יִשְׁתַּכְּחוּן בְּנֵי נֶשָׂא דְלָא יִקְרִבוּן אֵלָיוּן בְּאֵלָיוּן
לְעֵלְמִין. אֵלָא הָא אוֹקְמוּהָ בְּמָאן דְּאִשְׁכִּיחַ לְפִתְחָא
דְּחִבְרִיָּה לְמִיָּהֵב לִיָּה שְׁלָם. וְאַנָּא אוֹקְמוּנָא לִיָּה
בְּקָרָא אַחְרָא, דְּכִתְיִב, (משלי כז) מְבָרֵךְ רַעְהוּ בְּקוֹל
גְּדוֹל בְּבִקְרַת הַשִּׁפְּחָה תִּחְשָׁב לוֹ. וְאַף עַל גַּב
דְּכִלָּא שְׁפִיר. אֲבָל מָאִי חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר
נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ. הָכָא פְּקִיד קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר
נֶשׁ, וְאַזְהִיר לִיָּה לְאַסְתְּמָרָא מֵאֵינּוֹן בְּנֵי נֶשָׂא,
דְּסָטוּ אֲרַחֲיָהוּ מֵאַרְחָא טָב לְאַרְחָא בִּישׁ, וּמְסָאֲבֵי
נִפְשֵׁיָהוּ בְּהָהוּא מְסָאֲבוּ אַחְרָא.

אֶת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. רַבִּי
יְהוּדָה פָּתַח, (ישעיה ב) חֲדָלוּ
לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה
בְּאִפּוֹ כִּי בַמָּה נִחְשָׁב הוּא.
פְּסוּק זֶה פֶּרֶשׁוּהוּ, אֲבָל מַה
זֶה חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם? וְכִי
מְזַהֵיר לוֹ לְאָדָם לְהִמָּנַע
מִשָּׂאָר בְּנֵי אָדָם אֲפִלּוּ הֵם
גַּם כֵּן מִמֶּנּוּ יִמָּצְאוּ בְּנֵי אָדָם
שֶׁלֹּא יִתְקַרְבוּ אֵלָיוּ בְּאֵלָיוּ
לְעוֹלָמִים? אֵלָא זֶה פֶּרֶשׁוּהוּ
בְּמִי שֶׁמִּשְׁכִּיחַ לְפִתְחֵי חִבְרוֹ
לְהִבִּיאַ לוֹ שְׁלוֹם. וְאַנְחֵנוּ
בְּאַרְנוּ אוֹתוֹ בְּפִסּוּק אַחֵר,
שְׁכַתּוֹב (משלי כז) מְבָרֵךְ רַעְהוּ
בְּקוֹל גְּדוֹל בְּבִקְרַת הַשִּׁפְּחָה
קְלָלָה תִּחְשָׁב לוֹ. וְאַף עַל פִּי
שֶׁהַכֹּל טוֹב, אֲבָל מַה זֶה
חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר
נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ? כָּאֵן צִוָּה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם
וּמְזַהֵיר אוֹתוֹ לְהִשְׁמֹר מֵאֵלָיו
בְּנֵי אָדָם שֶׁנִּטְוּ דְרָכָם מִדְּרֹךְ טוֹב לְדְרֹךְ רַע, וּמִטְמָאִים נִפְשָׁם בְּטְמָאָה הַהִיא הָאַחֲרֵת.

דְּהָא כִּד בְּרָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נָשׁ, עֶבֶד
 לִיה בְּדִיּוּקְנָא עֲלָאָה, וְנִפְּח בֵּיה רוּחָא (נ"א
 נְשִׁמְתָא) קִדְיִשָׁא, דְּכָלִּיל בְּתַלְת כְּמָה דְּאוּקִימְנָא,
 דְּאִית בֵּיה נֶפֶשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה, וְעִילָא מִכְּלָא נִשְׁמָה,
 דְּאִיהִי חֵילָא עֲלָאָה לְמַנְדַּע, וְלִמְטַר פְּקוּדוּי
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִי הֵהִיא נִשְׁמְתָא קִדְיִשָׁא
 אֲעִיל לָהּ בְּפוּלְחָנָא אַחְרָא, הֵאִי אִיהוּ מִסְּאִיב לָהּ,
 וְנִפְּיק מִפוּלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּה. בְּגִין דְּתַלְת חֵילִין אֵלִין,
 כְּלָהוּ חַד, נֶפֶשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה מִשְׁתַּתְּפִי כַּחְדָּא, וְהוּו
 חַד, וְכָלָא כְּגוּוּנָא דְּרָזָא עֲלָאָה. (על דָּא נֶאֱמַר (שם י"ג) הוּלְךְ
 אֶת חַכְמִים וְגו').

וְאִי חֲזוּנָן לְהֵאִי בַר נָשׁ, דְּהוּו בֵּיה אֵלִין דְּרַגִּין
 כְּלָהוּ. עַד לָא קִיּוּמָא בְּקִיּוּמִיה לְמַנְדַּע מָאן
 אִיהוּ, בְּמֵאִי אֲתִידַע (דְּלָא) לְקַרְבָּא בַר נָשׁ בַּהֲדִיָּה,
 אוּ לְאַתְמַנְעָא מִנִּיה. (ס"א בַר נָשׁ דְּאִית בֵּיה דְּרַגִּין אֵלִין כְּלָהוּ
 וְקִיּוּמָא בְּקִיּוּמִיה דָּא אִיהוּ גִבְר שְׁלִים עֶבְדָּא מֵהִימְנָא דְּמֵאֲרִיָּה וּבְעִי
 לְאַשְׁתַּתְּפָא בֵּיה וְלֵאֲתַחְבְּרָא בַּהֲדִיָּה לְמִילָף אוּרְחוּי מִנִּיה. וּבְמֵאִי אֲתִידַע בַּר
 נָשׁ לְמַנְדַּע מָאן אִיהוּ לְקַרְבָּא בַּהֲדִיָּה אוּ לְאַתְמַנְעָא מִנִּיה) בְּרוּגְזִיָּה
 מִמֶּשׁ, יָדַע לִיה בַר נָשׁ, וְיִשְׁתַּמּוּדַע מָאן אִיהוּ. אִי
 הֵהִיא נִשְׁמְתָא קִדְיִשָׁא נְטַר בְּשַׁעְתָּא דְּרוּגְזוּי, (אֲתִיָּא
 עֲלֵיה) דְּלָא יַעֲקֵר לָהּ מֵאַתְרָהָא, בְּגִין לְמִשְׁרֵי תַּחוּתָהּ
 הֵהוּא אֵל זָר, דָּא אִיהוּ בַר נָשׁ כְּדָקָא יְאוּת. דָּא
 אִיהוּ עֶבְדָּא דְּמֵאֲרִיָּה, דָּא אִיהוּ גִבְר שְׁלִים.

בְּרַגְזוּ מִמֶּשׁ יָדַע לוּ הָאָדָם וְיָוֵדַע מִי הוּא. אִם הִנְשַׁמָּה הֵהִיא הַקְּדוּשָׁה שׁוֹמֵר בְּשַׁעַת רְגִזוּ
 (כָּא עֲלֵיה) שְׁלָא יַעֲקֵר אוּתָהּ מִמְּקוּמָהּ, שְׂאֵז יְבֵא תַּחְתֵּיהָ אוּתוּ אֵל זָר - זְהוּ בֶן אָדָם כְּמוֹ
 שְׂצָרִיף, זְהוּ עֶבֶד שֶׁל אֲדוֹנוּ, זְהוּ גִבְר שְׁלִים.

שְׁהֲרִי, כְּשִׁבְרָא הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם, עֲשֵׂה אוּתוּ
 בְּדַמוֹת עֲלִיוְנָה, וְנִפְּח בּוּ רוּחַ
 קְדוּשָׁה, קְדוּשָׁה, שְׁכֻלּוּלָה
 בְּשִׁלְשׁ, כְּמוֹ שְׁפַרְשָׁנוּ, שְׁיִישׁ
 בּוּ נֶפֶשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה, וְעִלְיוֹן
 מֵהַכֵּל הִיא הַנִּשְׁמָה, שְׁהִיא
 כַּח עֲלִיוֹן לְדַעַת וְלִשְׁמַר
 צוּרֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאִם
 הַנִּשְׁמָה הֵהִיא הַקְּדוּשָׁה
 מְעַלָּה אוּתָהּ בְּעִבּוּדָה אַחְרָת,
 זֶה הוּא שְׁמַטְמָא אוּתָהּ,
 וְיּוֹצֵא מִעִבּוּדַת קוּנוּ. מִפְּנֵי
 שְׁשִׁלְשָׁה כַּחוֹת אֵלוּ, כֻּלָּם
 אֶחָד, נֶפֶשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה
 מִשְׁתַּתְּפִים כְּאַחַד, וְהֵיוּ אֶחָד,
 וְהַכֵּל כְּדַגְמַת הַסּוּד הָעֲלִיוֹן.
 (ועל זֶה נֶאֱמַר (שם יג) הוּלְךְ אֶת חַכְמִים
 וְגו').

וְאִם רָאִינוּ לְזֶה הָאָדָם שְׁהִיו
 בּוּ אֵלָה הַמְּדַרְגּוֹת כְּלָן, עַד
 שְׁלָא עוֹמְדִים בְּקַבִּיעוּת
 לְדַעַת מִי שְׁהוּא, בְּמָה יִתְוַדַּע
 (שְׁלָא) לְהַתְקַרֵּב הָאָדָם אֵלָיו
 אוּ לְהַתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. (בֶּן אָדָם שְׁיִישׁ
 בּוּ מְדַרְגּוֹת אֵלוּ כֻּלָּם וְעוֹמְדִים קְיָמִים, זְהוּ
 אָדָם שְׁלֵם, עֶבֶד נֶאֱמָן לְאֲדוֹנוּ, וְצָרִיף
 לְהַשְׁתַּתֵּף בּוּ וְלְהַתְחַבֵּר בּוּ לְלַמֵּד דְּרָכִים
 מִמֶּנּוּ. וּבְמָה יָוֵדַע בֶּן אָדָם לְדַעַת מִי הוּא
 לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו אוּ לְהַתְרַחֵק מִמֶּנּוּ?)

בְּרַגְזוּ מִמֶּשׁ יָדַע לוּ הָאָדָם וְיָוֵדַע מִי הוּא. אִם הִנְשַׁמָּה הֵהִיא הַקְּדוּשָׁה שׁוֹמֵר בְּשַׁעַת רְגִזוּ
 (כָּא עֲלֵיה) שְׁלָא יַעֲקֵר אוּתָהּ מִמְּקוּמָהּ, שְׂאֵז יְבֵא תַּחְתֵּיהָ אוּתוּ אֵל זָר - זְהוּ בֶן אָדָם כְּמוֹ
 שְׂצָרִיף, זְהוּ עֶבֶד שֶׁל אֲדוֹנוּ, זְהוּ גִבְר שְׁלִים.

וְאִם הָאָדָם הֵהוּא לֹא שָׁמַר
 לָהּ וְהוּא עָקַר הַקִּדְשָׁה הַזֹּאת
 הַעֲלִינָה מִמְּקוֹמָהּ לְשֹׁכֵן
 בְּתוֹכָהּ הַצֵּד הָאֲחֵר - וְדָאִי
 זֶהוּ אָדָם שְׁמוֹרֵד בְּרַבּוֹ,
 וְאִסּוּר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
 וּלְהִתְחַבֵּר עִמוֹ, וְזֶהוּ (אִיּוֹב יח)
 טָרַף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ. הוּא טוֹרֵף
 וְעוֹקֵר נִפְשׁוֹ בְּסִבַּת רִגְזוֹ,
 וּמוֹשִׁיב בְּתוֹכָהּ אֵל זָר. וְעַל
 זֶה כָּתוּב חִדְלוּ לָכֶם מִן
 הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ,
 שֶׁהַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה הֵיא
 טוֹרֵף אוֹתָהּ וּמְטַמֵּא אוֹתָהּ
 מִשׁוּם אִפּוֹ. אֲשֶׁר נִשְׁמָה
 הַחֲלִיף בְּאִפּוֹ. כִּי בְּמָה נִחְשָׁב
 הוּא - עֲבוּדָה זָרָה נִחְשָׁב
 אוֹתוֹ בֶּן אָדָם.
 וּמִי שְׁמַתְחַבֵּר עִמוֹ וּמִי
 שְׁמַדְבֵּר עִמוֹ, כְּמִי שְׁמַתְחַבֵּר
 בְּכּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת מִמֶּשׁ. מָה
 הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׁכּוֹכְבִים
 וּמִזְלוֹת מִמֶּשׁ שׁוֹרִים בְּתוֹכוֹ.
 וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁעוֹקֵר
 קְדֻשָּׁה עֲלִינָה מִמְּקוֹמָהּ,
 וּמְשַׁכֵּין בְּמִקְוָמָהּ עֲבוּדָה זָרָה
 אֵל זָר. מָה אֵל זָר כְּתוּב בּוֹ
 (וַיִּקְרָא יט) אֵל תִּפְנּוּ אֶל
 הָאֱלִילִים - כְּדָגְמַת זֶה אִסּוּר
 לְהִסְתַּכֵּל בְּפָנָיו.

וְאִי הֵהוּא בַר נֶשׁ לֹא נִטְוֵר לָהּ, וְאִיהוּ עָקַר קְדֻשָּׁה
 דָּא עֲלָאָה מֵאַתְרֵיהּ, לְמִשְׁרֵי בְּאַתְרֵיהּ סְטָרָא
 אֲחֵרָא. וְדָאִי דָּא אִיהוּ בַר נֶשׁ דְּמָרִיד בְּמֵאֲרֵיהּ,
 וְאִסּוּר לְקַרְבָּא בְּהֵדִיָּה וּלְאַתְחַבְרָא עִמֵּיהּ, וְדָא
 אִיהוּ (אִיּוֹב יח) טָרַף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ. אִיהוּ טוֹרֵף וְעָקַר
 נִפְשֵׁיהּ, בְּגִין רוּגְזֵיהּ, וְאֲשֶׁרֵי בְּגִינָה אֵל זָר. וְעַל דָּא
 כְּתִיב חִדְלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ,
 דִּהֵיא נִשְׁמַתָּא קְדֻשָּׁה טוֹרֵף לָהּ, וְסָאִיב לָהּ, בְּגִין
 אִפּוֹ. אֲשֶׁר נִשְׁמָה (דף קפ"ב ע"ב) אֲחֵלְף בְּאִפּוֹ. כִּי בְּמָה
 נִחְשָׁב הוּא. כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת אֲתַחְשִׁיב הֵהוּא בַר
 נֶשׁ.

וּמֵאֵן דְּאַתְחַבֵּר עִמֵּיהּ, וּמֵאֵן דְּאַשְׁתַּעֵי (ס"א מִשְׁתַּתָּף)
 בְּהֵדִיָּה, כְּמֵאֵן דְּאַתְחַבֵּר בְּכּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת
 מִמֶּשׁ. מָהֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּכּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת מִמֶּשׁ
 שְׁאֲרֵי בְּגִינָה. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא דְעָקַר קְדֻשָּׁה עֲלָאָה
 מֵאַתְרֵיהּ, וְשְׁאֲרֵי בְּאַתְרֵיהּ כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת אֵל זָר.
 מָה אֵל זָר כְּתִיב בֵּיהּ (וַיִּקְרָא יט) אֵל תִּפְנּוּ אֶל הָאֱלִילִים,
 כְּגוֹנָא דָּא, אִסּוּר לְאַסְתַּכֵּל בְּאַנְפּוֹ.

וְאִי תִימָא הָא רוּגְזָא דְרַבְּנָן. רוּגְזָא דְרַבְּנָן טָב אִיהוּ
 לְכָל סְטָרִין, דִּהֵא תִינֵן דְּאוּרִייתָא אֲשֶׁא אִיהוּ,
 וְאוּרִייתָא קָא מְרַתְחָא לִיהּ, דְּכְתִיב, (יְרֵמִיָּה כג) הֲלֹא
 כֹּה דִבְרֵי כָּאֵשׁ נְאֻם יי'.

וְאִם תֵּאמַר, הֲרִי רִגְזֵי שֶׁל חֲכָמִים - רִגְזֵי שֶׁל הַחֲכָמִים טוֹב הוּא לְכָל הַצְּדִדִים, שְׁהֲרִי לְמַדְנּוּ
 שֶׁהַתּוֹרָה הִיא אֵשׁ, וְהַתּוֹרָה הִיא מְרַתְיָחָה אוֹתוֹ, שְׁכַתּוּב (יְרֵמִיָּה כג) הֲלֹא כֹה דִבְרֵי כָּאֵשׁ נְאֻם
 ה'.